

اورنبورغ
و باشقه شهرلرگه
بلاتفريق
سنه لك بهاسى ۴ صوم تين
يارم سنه لگى ۲
اوج آيلغى ۱
ير آيلغى ۵۰
چيت مملكتلرگه
سنه لك بهاسى ۶ صوم
يارم سنه لگى ۳
اورنبورغ ژورنال
«دين و معيشت»
تيليفون نومر ۲۸۶
بره ملاب ۱۲ تين

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبيع وصلوات ومساجد يذكر فيها اسم الله
كثيرا ولينصرن الله من ينصره ان الله لقوى عزيز

ديگر معيشت

زمان تا عيسوي ۳۱ ديسكابر ۱۹۰۶ سنه سنده
دوامى ۶ نچى سنه

هفته ده بر دفعه يلغه ايللى نسخه نشر اولنور، دينى
علمى و سياسى ژورنال در.

يبارلگان يازولرى
اوزگار تورگه اداره
اختيارليدر. باصلمغان
يازولر كيرو قايتارلماز.
مارقه سز خطلر قبول
ايدلماز آدرس آلاشتروغه
۲۱ تين آلنور.
آدريسى آچق
يازولرى اوتنله
آدرسسز مقاله لر
درج ايدلماز
بره ملاب ۱۲ تين

اورنبورغ و باشقه يرده اولان شاگردلرگه بلاتفريق يلغه ۳ صوم يارطى يلغه ۱ صوم ۵۰ تين.

مسئله .
استفسارغه جواب
لاحقه
طوفان نوح هم حقنده
مشايعه
بيان واقع
اداره يه اشتراك
فيلمه تون
تجسيين
تورلى خبرار.
خارجى خبرلر.
اورنبورغ خبرلارى.

t.me/sehifeleribiz
u.u8686@gmail.com

فلسفه عبادتکە رديه

بو اثر محترم محمد صادق حضرت عثمانى نك صوكت
وقت لرده غنه يازغان اثرى اوله رق غايت حكى
وعلمى نادره المثل بر رساله در
زمانه زده فلسفه بياعلمرى وحكمت بقالارى چوق
اولدقندن شونلره قارشو تورمق ايچون هر بر اهل
ديانت كه بو كتابنك بر نسخه سنى بولندر مق ضرور در.
رساله دين و معيشت اداره سنده ۱۵ تيندن پوچته
ايلان ۱۷ تيندن ساتلدر پوچته مارقه سى هم مقبولدر.

I

حاجی عبدالجبار افندی قریملى طرفندن سوؤاللر.
انچی مسئله آبدست مسئلهسى كه: آبدست خلالده
حدث واقع اولان كيمسه آبدستی نه صورتله تمام
ایدر؟ حدث واقع اولان موضعدن ختم ایتمكله
آبدست تمام اولورمی؟

٢نچی مسئله استخلاف مسئلهسى كه: بزم قریه مزده
خطیب افندی هیج عذر شرعیسی اولمایه رتدن
جمعیبی ١٢ - ١٣ سنهدن برو غیرى به قیلدر توب
کندی آر دنده آکا مقتدی اوله رق ادا ایدیور بوند
خلل وارمی؟

اداره - انچی مسئله نك جوابی: طهارة آغانده ،
طهارة بوزغان كشی قایو اعضاستی یوغانده بوزسه ده
طهارتنی باشدن آلوب (استیناف ایله) تمام ایتولازمدر.
(زید آبدست آلوركن خلال وضوده حدث واقع
اولسه وضوئی اتمام كفايت ایدرمی؟ بوخسه استیناف
لازمیدر؟ الجواب استیناف لازمدر.) فتاوی علی
افندی ج ١ صحیفه ٣ علی افندی خلاصة الفتاوی دن
هم جواهر الفتاوی دن عبارة نقل ایتمشدر. نقل ایتمش
عباره سی خلاصه نك باب التیم نده موجوددر. لکن
جواهر الفتاوی بزده یوقدر.

٢نچی سوؤال نك جوابی: بومسئله بر آرمبهم یازلمش.
خطیب افندی نك جمعیبی غیرى به قیلدر تیوی نه دن
عبارة؟ کندوسی خطبه نی اوقید یقصدنصکره نمازی غیریدن
قیلدر تودنمی؟ یاخود خطبه بیده نمازیده غیریدن
قیلدر تودن عبارتیمی؟ اولیگی شق مراد ایسه آنك
جوازنده خلاف یوقدر. او بلا خلاف جائزدر. (قال

« ابن كمان پاشا » واقامة الجمعة عبارة عن امرين
الخطبة والصلوة والموقوف على الاذن هو الاول دون
الثاني. فالمراد من الاستخلاف واقامة الجمعة الاستخلاف
للخطبة لا للصلوة كما توهمه البعض اه منح ملخصا)
ردالمختار ج ١ صحیفه ٥٦١.

شق ثانی مراد ایسه اول مسئله ده فقهاء کرامک
اختلافی وارددر. مع ما فيه علماً متأخریندن تهر تاشی،
محب الدین ابن جرباش، برهان ابراهیم الحلبي صاحب
البحر ابن نجیم، صاحب النهر، فاضل شرنبلاالی، علاء الدین
الحصکفی کبی ذوات کرام خطبه ده استخلاف نك مطلقاً
بعذر وبغیر عذر جوازی ایله قائل لرددر.

(واختلاف فی الخطیب المقرر من جهة الامام الاعظم
او من جهة نائبه هل یملك الاستنابة فی الخطبة؟ فقیل لا
مطلقاً ای لضرورة اولاً الا ان يفوض الیه ذلك. وقیل
ان لضرورة جاز والالا. وقیل نعم یجوز مطلقاً بلا
ضرورة لانه علی شرف الفوات لتوقته فیکان الامر به
اذنا بالاستخلاف دلالة) درالمختار بهامش ردالمختار
ج ١ صحیفه ٥٦١.

(قوله وقیل نعم فائله قاضی القضاة محب الدین ابن
جرباش منح ویه قال شارح المنية البرهان ابراهیم
الحلبی وكذا صاحب البحر والنهر والشرنبلاالی والمصنف
والشارح قوله بلا ضرورة. قال فی الامداد بعد كلام
واذا علمت جواز الاستخلاف للخطبة والصلوة مطلقاً
بعذر وبغیر عذر، حال الحضرة والغیبة وجواز الاستخلاف
للصلوة دون الخطبة وعكسه فاعلم انه اذا استناب
لمرض ونحوه فالنائب یخطب ویصلی بهم والامر فیهم
ظاهر. واما اذا استخلف للصلوة فقط لسبق حدث فاما
انیكون بعد شروعه فیها او قبله فان كان بعده فكل من

صالح للاقتداء به يصح استخلافه واما اذا كان قبله بعد
الخطبة فيشترط كون الخليفة قد شهد الخطبة او بعضها
مع اهليته للاقتداء به اه) ردالمحتار ج ۱ صحيفه ۵۶۱
II

محمد نور قانييف طرفندن سؤالار.

۱نچي سؤال: بر امام اولنگي ر كعتده ضم سوره
مقند بر آيت اوقوب بتماس بورون توتام قسه ،
مقند بر او فتح ايتسهده، امام آلوب كيتنه آلماسه
بللكه ايكنچي سوره گه كوچوب نمازني تمام ايتسه ،
بو نماز درست اولور مي؟

۲نچي سؤال: امامنك توتلوقغاندي فتح ايتكان
مقندينك نمازني نچك بولا؟ فاسد بولماي مي؟

۳نچي سؤال: بر آيتني تمام ايتماسدن توتلوقغان
امام ، آيتنك آخريني طابا آلماسه ۲نچي سوره گه
كوچو لازمي؟ ناله امامنك طهارتي بوزولماسهده
مقندين بر اوني اوز اورنسيينه اماملقغه طارتوتيو شليمي؟
يا كه امامنك طهارتي بوزولغانده غنه اوز اورنسيينه
اماملقغه ايكنچي كشيمني طارتوتيو شليمي؟ بزتك امام
افندي «طهارة بوزولماسهده اورنسيينه ايكنچي كشي
طارتوتيو شليدر باشقه سوره گه كوچو مكر وهدر» دي.

اداره- ۱نچي سؤالنك جوابي: بو نمازنك درستلكنك
شبهه يوقدر. زيرا برر كعتده بر آيتدن ايكنچي آيتكه
ضرورتسن كوچو مكر وهغنهدر. مفسد توگلددر. بو
مسئلهده ايسه ضرورة واردر. شولاي بولغاچ كراهتنك
بولميدر. لو انتقل في الركعة الواحدة من آية الى
آية بكرة وان كان بينهما آيات بلا ضرورة) ردالمحتار
ج ۱ صحيفه ۳۸۳ مطالب الاستماع للمقرآن فرض كفاية
يعني بر او برر كعتده بر ايتدن ايكنچي آيتكه
ضرورتسن كوچسه، مكر وه بوله اگر چنديكه اول
ايكي آيت آراسنده كوب آيتلر بولاسهده ديكمدر.

۲نچي سؤالنك جوابي فتح قبلوچي مقندينك نمازني
درست بولهدر؛ فاسد بولميدر. (وفتحة على غير
امامه بخلاف فتحة على امامه فانه لايفسد مطلقا لفتح

وآخذ بكل حال درالمختار بالهامش ج ۱ صحيفه
۴۳۶ يعني نماز ايچنده اوز امامندن بشقه كشيگه
فتح ايتو نمازني بوزهدر. اما اوز امامنه فتح ايتونك
خلافنچه يعني اوز امامنه فتح ايتكان كشينك نمازني
بوزولمي هم شوني آلوچي امامنكده نمازني بوزولمي
ديكمدر.

۳نچي سؤالنك جوابي: نمازده ضم سوره واجبدر
ايندي بر سورهنك باشنده بر آيتني تمام اوقماس
بورون ياكلشقان امامغه ضم سوره واجب ايدى.
لكن اول فوشقان سوره سني آيتكه تولترماس
بورون آخريني اونوتدى. شولاي بولغاچ اول امام
انبان بالواجب ايچون بالضرورة ايكنچي سوره گه
كوچهر كه مجبور اولدى (الضرورات تبيح المحظورات)
قاعده فقهيه سينه بناء مذكور امامنك ايكنچي سوره گه
كوچوي مباح بولهدر. ۱نچي سؤال جوابنده غي
ردالمختار عبارسيده شوني قوتليدر.

اما امامنك طهارتي بوزولماسدن مجرد قرأته
ياكلشو ايچون اوز اورنينه مقندين بر اوني
طارتوي درست توگلدر. اول اشكه فقها اصطلاحنچه
(استخلاف) ديب ايتلهدر. استخلاف ايسه طهارتي
بوزولغان امامغه غنه خاصدر. (اعلم ان لجواز البناء
ثلاثة عشر شرطا كون الحدث سماويا من بدنه غير
موجب للغسل الخ) يعني بنانك جوازينه (استخلافنك
درستلكنه) اوچ شرط واردر. كه برسي حدث
اولوبده اول حدثنك سماوي يعني ادمنك اختيارندن
بشقه بولوي در ديكمدر.

شولاي بولغاچ ايندي امامنك مقندين بر اوني
اوز اورنينه طارتوينك درستلكينه، امامنك طهارتي
نك بوزيلوي وبو بوزيلوده امامنك اختيارندن بشقه
بولوي كرك بولهدر.

لاحقه

۳۷ نچي نومردن صوف.

(دين) لفظي نك لغة معناسي: طاعة يا كه جزأ يا كه
 قهر اولسون؛ واصطلاحى معناسي، (وضع الهى سائق
 لدوى العقول الخ) اولسون؛ وشرعى معناسي شريعة
 واسلام اولسون؛ واسلام نك لغة معناسي، انقياد
 و تسليم و مويون صونق اولسون؛ وشرعى معناسي
 حديث جبريل ده عبارة پيغمبرى ايله (الاسلام ان تشهد ان
 لا اله الا الله وان محمد رسول الله و تقيم الصلوة و تؤتو
 الزكاة و تصوم رمضان و تحج البيت ان استطعت اليه
 سبيلا) ديه بيان فيلغان اولسون يا كه ايمان ايله
 متحد تصديق و اقرار دن عبارته اولسون. هيچ بر وجه
 ايلان، انسان كيف ما يشاء متصرف، انسان اراده سنك
 مستقل ديگان حریت ايله، دين و اسلام برابر اجتماع
 اولماز و اولمق احتمالى و امكانى يوق در. عموما دينلا
 رده و خصوصا اسلامده، نچك حریت اولسون يعنى
 انسان كيف ما يشاء تصرف ده و اراده سنك مستقل
 اولسون؛ و الحال خالق سبحانه و تعالى پيغمبر لار
 يباروب كتابلار ايندروب بنده لار بنى سعادة ابدية ته
 دعوة فيلغان. قبول ايلگان سعادة ابدية گا نائل و قبول
 ايلمگان شقاوة مؤبده و مخلدة كا داخل و ابد الآباد نارد
 باقى اولاجن؛ غايه آچق عبارته لار ايله بيان فيلغان
 ايمان كيلتر مگانلار گا او توز دن زياده اورنده. قرآنك
 توزلى صيغله لار ايله يعنى جمله اسميه استمراريه دواميه
 ايله جمله تاء كيديه ايله. جمله ماضويه تحقيقيه ايله،
 جمله مضارعيه استمراريه تجديديه ايله. الله جل و علا
 سبحانه لعنة ايلمش و بعض لارنده لعنة ده مخلد مؤبد -
 لار ديلمش الله و رسولينه كفر ايلگاننى منگو يار اقماس
 مغفرة ايلماس كفار حقنده سوكلو پيغمبرينه «اي حبيبم
 سن استغفار قيلسه نكده و يتمش دفعه استغفار ايلسه -
 نكده مغفرة ايلماس» ديش بس شولاى حكم قياوب
 تورغان قرآن، دستور عملى اولغان اسلام ديننده،
 حریت وار هر كم اراده سنك مستقل ديمك نيداي

۲۹ عدد دين معيشت دفترى نك ۴۵۳ نچي صحيفه
 سنده جامع الرموز طرفنديين:

استفسارغه جواب

قد جرت قاعدة الفاضل المدقق القهستاني وعادته
 بابرار ما هو الخفى واهمال ما هو الوضع الجلى
 ويسوق الكلام مغلقا مع غاية اليجاز و خلط العلوم
 الآلية و القواعد الاصولية ولم يتعرض الى نقل العبارات
 المسرودة في الاعتبار بعينها بل اكتفى على النقل
 بالمعنى واستخرج المسائل الجزئية تارة مع حفظ
 مفهوم العلة و تارة مع حفظ مفهوم القيود و محط الكلام
 و مداره فهذه قاعدة فى و التوفيق المواضع المغلقة المشككة
 و مواضع توهم التدافع و انتلفيق جعلك الله تعالى من
 رجال التحقيق الا ان كلامه فيما نحن فيه اعنى قوله
 (والا فسكوتهما رضا كما فى قاضى خان).

لا يحتاج شرحه و حله الى حفظ القواعد المذكورة
 وليس ما اخذه ما نقله الفاضل المستفسر المنصف فى
 قاضى خان اذ بون بعيد و فرق شديد بين السكوت قبل
 النكاح و بينه بعد النكاح و ايله الى التفريق بينهما قد اشار
 القاضى فى مواضع و كلام القهستاني فى الاؤل دون الثانى حيث
 شرح قول المنصف (ولو استأذن غير ولى الاقرب)
 فالسكوت الواقع فى التالى و الجزاء هو السكوت قبل
 النكاح بشهادة المقدم اى مقدم الشرطية اعنى به قوله
 ولو استأذن و به اى بان السكوت قبل النكاح يكون
 رضا قد صرح القاضى نفسه ايضا بخلاف قوله (ولو
 زوجها الا بعد فعلت بذلك فسكتت لم يكن رضا) فان
 هذه السكوت انما يكون بعد النكاح بشهادة مقدم
 الشرطية فاضل قهستاني مسئلسى نك ما خذى قاضى
 خان نك قبل النكاح سكوت رضا ديگان روايت ايرى ايدى.
 صورة مسئله باشقه ايلان تاء ويل كه حاجته يوق
 مسئله على حده و مستقله و مستقيه دور.

ابو النقيب التونتارى.

عقلغہ صینوب تجویز اولنور؟ اسلامده نچک حریت اولسون؟ و الحال الله تعالیٰ یکر می دان زیاده اورنک، طاعة الله و طاعة الرسول ايله امر قیلمش کاه (بالذات) دعوة الهیه سیه، و تارة رسولارنک «فاتقوا الله و اطیعون» دعوة لاریله، طاعةنی لازم ایلمش. (من یطع الرسول فقد اطاع الله) دیه طاعة رسولی، عین طاعة الله قیلمش. و هیچ بر مجله، الله تعالیٰ اوزینه طاعة ايله امرنی، منفرداً ذکر ایلمش. اما طاعة رسول ايله امرنی منفرداً ذکر ایلمش و شو طاعة الله و طاعة رسول متلا زمان اولغانینی و طاعة رسولی منفرداً قرآن کریم نیک بیانی بو سوز قرآنده یوق حدیثده کنه بار دیه احادیث نبویهنی استخفاف فیما غوچی ز ندیق لار غه رغم اوچون در. و دخی قرآن کریم سورۀ نساءده ۱۳ نچی آیتده «هر کم الله و رسولینه عاصی اولسه حدود اللهنی تجاوز ایلمسه آنی منگو حالده جهنم گاه ادخال ایلار» دیور. حدود الله دن تجاوز ایلمش حدود الله غه یاقن بارمانگیز. (و ان حمی الله محارمه من عام حول الحمی یوشک ان یتع فیہ) کلمات شارعیه، مؤمننک دیوار و جدار شرعیه ايله احاطه قیلنمش اولغانینی صریح معلوم قیلدر. و سورۀ احزابده (۳۶) آیتده «الله و رسولی حکم ایلمسه ایمانلی ایر و خاتون اوچون اختیار بولغان یوق» دیه و سورۀ قصصده (۶۸) آیتده (ما کان لهم الخیرة) آنلاره اختیار یوقدر دیه اختیاری سلب ایلمش و مذکور ۳۶ نچی آیتده هر کم الله و رسولینه عاصی اولسه ظاهر و اشکاره آزدی و ضلالتده توشدی) دیه هر کم نی اوز عقلی ايله عمل قیلودن نهی ایلمش و سورۀ جمده (۲۳) آیتده «هر کم الله تعالیٰ و رسولینه عاصی اولسه آنک اوچون محقق جهنم بولغوچیدر. خالد و مؤید اولغانی حالنده» دیه الله تعالیٰ و رسولینه عصیانگه منگو هیچ اولمس بونمس جهنم ايله جزاً اولاغیننی بیان ایلمش. و اولی الامر کا طاعة ایلان امر ایلمش و پیغمبری ذیشانمن صلی الله علیه و سلم اوصیکم بتقوی الله و السمع و الطاعة و ان تأمر علیکم عبد فاطیعوه) دیه شارعنک سوزینی طنکلاب

مطیع بولونگیز و فرضاً بر قول سزه امیر اولسه ده طاعة قیلونگیز، دیمش بس الله تعالیٰ و رسولی مویون صونگیز؛ اوز بلگانگیز چه یورمانگیز، سزلار حدود شرعیه اچنده سز، تعدی و تجاوز قیلمانگیز، باش طارتمانگیز، عاصی اولمانگیز، عاصی اولسانگیز ضلالت کا توشاسن، منگو جهنم کا کراسز دیب قطعاً الزام قیلوب تورغانلارینی کورگان و بلگان نیندای موحد و الله تعالیٰ و رسولینه ایمانی بار کهنه، دینده و اسلامده حریت بار، هر انسان اراده سنده مستقل دیمه گاه جسارت قیلور؟ و نیندای عقل قبول و نیندای قولاق ایشدوب و نیندای لسان سکوت قیلور؟ الحاصل نتیجه کلام دین مبین اسلام هیئتة اجتماعیه اوچون، هر ترسه فائدهلی و ضرردان یراق و اجر اسی سلامتة عمومیهنی متکفل، شونک ایلان امر و خلافندن ناهر، دین اولغانندن، اسلام دیننده حریت و استقلال یوقدر. بر سوزم مبرهن و قطعی ناقابل معارضه بر سوزدر. بیگی و امثالیک (لا اکراه الخ) فمن شأ فلیؤمن الخ) کبی آیات کریمه لار گاه تهسکلاری جهتلارندن یاکه تعصب لارندن بیچاره صاف دل نفس پرستلارنی احق قیلولار نداندر. و دخی بیگییف (ق) (ف) سنک ۱۹۵ صحیفه سنندن ۲۰۱ صحیفه سینده قدر عقلنک حریتی خصوصنده هدیاند بولنه «عقلک تربیه سی ایکی طریق ايله اولور بری استاذ و آنا و آنا کبی معلولار واسطه سیه و ایکنچی سی تفکر و اجتهاد ايله اولور - عقلک حریتی شریعه اسلامیه ده معتبر و خلاقی متصور دگل شولای بولسه ده بزم مجتهدلار حریت عقلیه مسئله سینده اهمیت بیر مگانلار تفصیلاً بیان قیلمغانلار مدنی دولتارنک حقوق کتابلاری حریتلار خصوصاً حریت عقلیه و انواع حریت بابلار ندان عبارة اولدی - اسلام مجتهدلارینک حریت دن سکوتلارینه و کتب فقهیه نیک قصورینه می تعجب و تأسف یاخود آوروپا علماسنک او حریت قدر ابتدائی شیلاری بیانلارینه یاخود آوروپا حقوق کتابلارینک اتساعینه می استغراب و تحسین قیلام؟) دیک مضمو

نده غایبه واهی بوش سوزلار ایله بر قچ صحیفه‌نی اشغال ایده بو سوزلاری فاسددر.

اولاً عقلنك تربیه‌سی یا الغز معلم ایله گنده در . معلم واسطه‌سیله انسانده فکر گنا اهلیت حاصل اولغاچ شریعه غرأنك غایبه کیگش دائره‌سی اچنده الشریعه فوق طور العقل قاعده‌سینی ملاحظه ایله هر کهگه فکر ونظرغه شریعه‌مز مساعده قیلمش . بلکه تحریض وتکلیف بیورمشدر . بس طریق تربیه عقل بر گنده در یعنی معلم گنده در وتفکر و اجتهاد شونك ثمه‌سیدر . معلم ، عموم ایچون انبیا و رسل و آنا و آنا واستاذلر در وانبیا و رسل ایچون بواسطه ملک و بلا واسطه الله تعالی‌در .

آخری وار امام عبدالحق سیمی یولاط .

آرارات طاعنه توقتادی دیلمشدر اوشبو منافاتی بعضی علماً بویله توجیه ایدایور : اوشبو آرارات طاعنی که کرد خلقاری یاننده اولدیغندن آنی کردارگا ردو دیه آنادیغنی کبی یونانلر جور دیه تعریفی ایدوب صونگره‌سی عربلر جودی دیه تعریف ایتکانلر . تورانده آراراتغه توقتاونه هر کم متفق دگل بلکه سریانی کلدانیلر اکراد طاعنه توقتادی دیلر «بروزس» نام عالم‌نك سوزیده شیلدر .

اوشبو طاع ایسه ترکیه حکومت نده اولب بغداد طرفنده در بناء عالیه طوفانندن صوگ بنی بشرنك نشر ایدلمش اوزنی ترکیه‌نك آنادول طرفلریدر .

عبدالله المعاذی .

مشایعه

(اوتکان نومردن ما بعد)

ایشته بو حریفك اساس زندقه و کفر یاتی بونلر دن عبارتدر . اساس زندقه دیدک ، چونکه تفرعاتن ذکر ایدرسک بونك بر قچ هئلی اواماسنده شبهه یوقدر . وبو کفریات ایلك دفعه باللانهرق یاغلاننه رق یالدیزلانهرق شوری مجله‌سی صحیفه‌لرنده نشر اولنهرق موسویلر طرفندن جن معناسی ایله فلسفه ومباحث علوم عالییه ، نامی ویرلوب موسی نك کندینه ده بر فیلیسوف تیمولی طافلهرق ، بونلری رد ایدوب موسایی مخطی دیه‌نلر تجهیل ، وانواع تحقیر ایله تحقیر و دشنام اولندیلر .

هر نه قدر عقلا ونقلا غایت شافی و کافی و وافی جوابلر ویرلدیسه ده هیچ برینه قولاق آصیلمادی . والتفات اولنمدی . کویا آنلرچه یعنی موسویلرچه بو کفریاتلره کیسه طرفندن جواب ویرلمیوب هر کسک تسلیم کرده‌سی اولهرق فالدی . موسایی قرآن عظیم الشانه امتثالاً ومثنوی معنویه اتباعاً انواع

طوفان نوح عدم حقنده

۳۵ نچی نومیر مجله‌ده شریفی جنابلری طول آدمغه علیه السلام وطوفان نك عام بولوینه استشهادی اورنك فقط آیه کریمه‌نی تخصیص‌غنه اورنسر کبی کورله طوفان نوح عدم نك پیغمبرلکی ده بتون قومته اولب اول وقتلرده شول قومدن باشقه خلق نك بارلغنی اثبات‌کده دلیل کرك طوفان عام اولوینه سورة هود ده اولان (فلما احمّل فیها من کل زوجین اثینین) وسورة مؤمنین ده اولان (فاسلک فیها من کل زوجین اثینین) آیه کریمه‌لری آچیق دلالت ایته چونکه هر صنف دن بر آنا بر آنا حیواننی آلمق ایله حق تعالی نك امری دنیاده آلارنك نسل‌لرنی قالدرب باشقه سنی هلاک ایتسک اولسه کرك طوفان عام بولمغان تقدیر ده آلرنی آلمیچه بولمغان بر دن اورچب نسلی کوبایمکی ده ممکن دور بناء علیه طوفان عام بولورغه تیوش . قرآن کریم واستوت علی الجودی دیه ک جودی طاغنه سفینه نك توقتادعنی تصریح ایدایور . تورانده ایسه

ضرب مثل ایله تعریف و توصیف ایدن بو فقیر
فامچیسی قاتیراق دوشدکندن اولملیدر که سائر
آر فاداشلاریم بینندن زیاده چه تشنیع و تقریب اولندم
فقط بن بوکا محزون و مغموم اولدم. بالعکس فوق
الغایه مسرور و مهنون اوله رق مثنوی معنوییدن
شو ایباتلرله تمثیل ایدهرک متسلی اولدم.

پیش ازان کابین قصه تامخاص رسد
دودکندی آمد از اهل حسد

من نهیر نجم ازین لیک این لیکد
خاطر ساده دلی راپن کند

خوش بیان کرد آن حکیم غزنی
بهر معجوبان مثال معنوی

کهز قرآن کر نه بیند غیر قال
این عجب نبود ز اصحاب ضلال

کز شعاع آفتاب پر ز نور
غیر گرهی می نیابد چشم کور

خریطی (۱) ناگاه از خر خانه
سر بیرون آورده چون طعانه

کابین سخن، هست ست یعنی مثنوی
قصه پیغمبر ست و پیروی

جهله سر تاسر فسانه ست و فسون
کود کانه قصه بیرون و درون

چون کتاب الله پیامد هم بران
همچنین طعنه زدند آن کافران

که اساطیر ست و افسانه نثرند (!)
نیست تعمیقی و تحقیقی بلند

کود کان خرد فهش می کند
نیست جز امر پسند و نا پسند

ذکر آدم کندی و ابلیس و مار
ذکر هود و باد و ابراهیم و نار. الخ

قرآن عظیم الشان و قرآن الشانده اسامی
(۱) خریط ایری و بیوک قازدر. منه

(۱) پریشان و متغیر الخال و آلحق و پست و حسیض معناسنه در
اوج و عالی مقابلیدر برهان قاطع.

و احوال لری ذکر اولنمش انبیاء عظام و آنلره
پیر اولان اولیاء کرام و آنلرک اقوالی و تالیفات لری
حقنده بو قدر طعنه صادر اولمش ایکان بن نیچون
موسویلر طعنندن متأثر و متکدر اولایم. خصوصا
شاعرک شعر:

ومن البایة عدل من لا یرعوی
عن غیه و خطاب من لا یفهم

قولنچه اولگی مقاله لرمده یازدیقلرم. اوزره
موسویلری اعتقاد لریدن دوندرمک ایچون دگلدر.

الطافی الهیه یه مظهر اولانلری آنلرک اعتقاد سو
لرندن حفظ ایلمک ایچوندر. یوقسه شاعرک بر

جاریه سودایه عاشق اولان برینی ملامت ایدن بر
ذاته فرشو: شعر.

هیات یتنیه مقال معنی
و محبة السوداء فی سودائه

دیدیکی کبی آنلری بو اعتقاد لرنندن چویرمه یه
محوله ایتمک بیوک حبلی برندن قیلمداتمایه محاوله

ایتمه دن آشاعی دگلدر.
(لا یزال بنیا نهم الدین بنواریبه فی قلوبهم الا

ان تقطع قلوبهم «و»
ولا یزال الدین کفروا فی مریه منه حتی تاءتیهم

الساعة بغته اویاءتیهم عذاب یوم عقیم. آیه کریمه
لرندن آنلرده حصه واردر. پیشوای ملت ورهبر

امت عد اولنان اصحاب جراید و مجله موسانک شو
کفر یاتلرینی چن معناسی ایله فلسفه اعتقادند، اولسه

لر، عجباً بویله قدیمک جدیدک اختلاف لری حکمفرما
اولوب ملت ایکی یه منقسم اوله رق بر بویله نزاع

و جدال ایدشدیکلری بر زمانده موسی نیچون بویله
بر باعث اختلاف عظیم اولان لزومسز بر فج

زندقی میدانه آتدی ایکان؛ بوکا سبب و باعث
نه ایش؛ دیه سوال ایتمکده عبثدر. دها الک اغربی

شودر که کندولری بویله باعث اختلاف اولان زندقه
نشر ایتدیکلری حالده بشقه لرنک آنلره فرشو دیه

چک سوزلرینی، یعنی نیچون بویله رفع اختلاف

سابقه محتاج بولند یغمز زمانده موجب اختلاف اولان زندقه و کفریاتی اورطه یه آطدگن دیه چک یرده بو سوزی آنلر باشقه لره دیبور لر. بوندن آغرب و بوندن تحق برشی دها اولور می؟ «الفتنة نائمة لعن الله من ایقظها. البادی اظلم»، دن گویا خبر لری یوق بو فتنه بو طرفدنی باشلان دیکه آنلر بویله دیسونلر؟ حسیات دینیه لری جریحه دار اولوب اعتقاد لری تخریب و کبر ای دین تحقیر اولندقه باقوبمی طور سو نلر؟ احتمالکه آنلر بو نشریاته شروعدن قبل ملتی او یله ظن ایتمه شدر لر.

بناء علیه نه وقت ملت سکوت ایتمه یوب هر بر فضای ملت کندی مرتبه سنده جواب شافیلر یا غدیروب هیت دینیه لرن اظهار ایتمیه باشلا دیلر. آنلری فضولیلق و یوق یره باش و اطو چیلق ایله ایتمیه باشلا دیلر. فقط آن چوق انصاف ایده رک احوال مرنده ملاحظه ای دیلر؟ (اعکس نصب والوصف فیکم ظانر) و فتنجه کندولرینک فضولی و یوق یرد باش و اطو چی لری فرد کاملی اولدقلری کون کبی ظهور ایدردی. فقط انصاف نره ده؟

ومن العجایب والعجایب جهة

ان یلهج الاعی بعیب بصیر

شاعر نه گوزل دیه شدر. بز بو کونته ملتک اصلاح و ترقیسنه محتاج ای دک. شمد، شو افندیلردن انسانیت نامنه صوررز. شو موسی زندقلرینک بزم تثار ملتینک اصلاح و ترقیسنه دخلی نه واردر؟ ونه جهندن بونلر چن معناسی ایله مسائل فلسفیهدن اولدیلر؟ تکرار ایدرم. انسانیت نامنه والله عشقنه بیان ای دگن؟ اثبات ایده بیلسه گز آفرینلر ایده چکم ولکن هیهات (والذین یعاجون من بعد ما استجب له جنتهم داخضة عند ربهم وعلیهم غضب ولهم عذاب شدید). شعر

وجد تکموا لم تعرفوا سبل الهدی

فلا توضحوا للقوم سبل المهالك

موسی بو زندقلری نشر ایتمکده فتنه ظهورینی

کندیمده ملاحظه ایتمه شدم. بعض کیهسه لر طرفند زنده بگا بو یولده نصیحتلر کله شدی، فقط بن بزم شریعت اسلامیهده اسرار دینیه یوقدر، بر حقیقه دینیه یی یا خود مسائل علمییه یی عوامدن کنم ایتمه ک امریده بزم شرع شریفده کله شدر الخ دیدم دیبور. نه قدر بیوک جهالت و غفلت، و یا خود تجاهل و تغافل، و یا خود تجهیل و تغلیط. قرآندن صکره اصح کتب اولان صحیح بخارینک کتاب العلم او آخرنده «باب من ترک بعض الاختیار مخافة ان یقصر فهم بعض الناس فیهوا فی اشد منه» ترجمه سیله باشلا یوب بو گنا شاهد اوله رق «یا عائشة او لا قومک حدیث عهد هم بکفر لنقضت الکعبة الحدیث» حدیث شریفنی ذکر ایتمه سی بونک جهل و غفلت و یا خود تجاهل و تغافل و یا خود تجهیل و تغلیط اولماسینه دلیل کافیدر. شارع اعظم صاعمه بگا ایمانه کلمش ضعفاء قاو بک فتنه یه وقوعندن قور قهرق مختار اولان بر امر دینی یعنی کعبه معظمی ابراهیم عهه بناسی اوزرینه ارجاعی ترک ایتمه ک جایز او اورسه بویله وقتده بویله زندقه قوصار هق ملت بینینه القاء فتنه و تفرقه ایتمه یی ترک ایتمه ک موسایه و آنک قویرقلرینه جایز اولمز میدی عجاا؟ و بو حدیثک هوائدنی بیانک ابن بطال بوندن «معروفله امر اولندقه بر قومک فتنه لنمه لرنندن قورقلورسه معروف یسیر ایله امر ایتمه نک تر کینک جوازی استنباط اولنور» دیبور.

نووی «صلحت ایله مفسده تعارض ایدوب فعل صلحت ایله ترک مفسده نک جهعی متعذر اولورسه بونلردن اهم اولانی ایله یعنی ترک مفسده ایله بدأ اولنور دیبور»

کنه بخاریده بو بابک اتصالنده «باب من خص بالعام قوما دون قوم کراهیه ان لا یفهموا وقال علی حدثوا الناس بها یعرفون انهم یکنون ان ینکب الله ورسوله» دیه حدیث معاذی ذکر ای دیبور. وعینی بونک شرحنده مسله ک صحیحینک مقدمه سنده ابن مسعود حضرتلرینک «ما انت به حدیث قوما

حدیثاً لا یبلغه عقولهم الا کان لبعضهم فتنة» قولنی سند متصل ایله ذکر ایتدیکنی بیان ایدییور. و كذلك بخاری نیک کتاب العلمنده باب حفظ العلمده ابهریره رضه نك «حفظت عن رسول الله وعائین فاما احدهما فبثثته واما الآخر فلو بثثته قطع هذا البلعوم» دیدیکی مرویدر که لمصلحة بلا واسطة رسول الله دن ایشتمدیکنک کتم ایتمشدر. امام علی زین العابدین حضرت تارندن یارب جوهر علم لو ابوح به

لقلی لی انت ممن یعبد الوثنه ولا ستحل رجال مسلمون دمی

یرون اقبیح ما یأتونه حسنا قولی صادر اوامشدر. کثرة سجود و عبادتندن طولایی، سجاد وزین العابدین لقب شریفلرله ملقب اولمش ذات شریفه، اقبیح اعماللرن، حسن اعتقادیدن ذواتلرک اعتراضلرندن اندیشه ایدهرک، کند نچه جوهر علم اولان علومی اظهار ایتهمک جایز اولور سه، موسایه بتون علمای امتی منحوس آیاتی آلتینه آلهرق، شو زندقلری کتم ایتهمک جایز اولمز ایهش ایشته موسانک خفیف المشرب طوتانقسز اولماسینه کندینک شو قولی دلیل اولمایه کافیدر

آخری وار محمد مراد

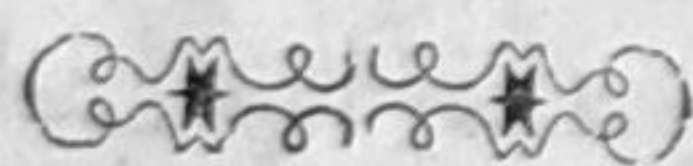

بیان واقع

۳۲ نچی مجلهده ۵۰۴ صحیفهده صابر حضرت حسنق نك (سنه قمریه عاده اللهغه بنا ۳۵۵ کون دن زیاده ۳۵۳ کون دن نافص اولدقی یوقدر) دیه حکمی فقهانک بیانانده خلاقدر. چونکه آلا سنه قمریه ۳۵۴ یوم ده ۸ ساعتده ۴۸ دقیقه اوله دیو تصریح ایدهلر. چنانچه قهستانی باب عنینده واذ ثلثمات واربعة وخمسون یوماوثمان ساعات وثمان واربعون دقیقه دیهدر. ابن عابدین قهستانی قولنی نقل ایدوب آخرد، حوشلا

دقنی آگلانتهدر. سکنر ساعت اوچ سنهده برکون اولوب ۴۸ دقیقه اوتوزیلده برکون اولدقی آندن علم حسابدن خبری وار کهسهلر که معلومدر. زیرا ۴۸ عددنی ۳۰ عدد ضرب قیلدقده ۱۴۴۰ حاصل اوله اوشبو عدد برتولکنک دقیقه لریدر بنا علیه سنه قمریه اوچ سنهده برکره «۳۵۵» یوم اولوب اوتوز سنهده برکره «۳۵۶» کون اولدر. باز تاج الشریعة عبیدالله بن مسعود وقایه شرح عنین بابنده وهی ثلثمات واربعة وخمسون یوما وثلث یوم وثلث عشر یوم» دی سنه قمریه نك «۳۵۴» یوم ده ثلث عشر یوم ایدکنی بیان ایتمشدر. ثلث یوم اوچ سنهده برکون اولوب، ثلث عشر یوم اوتوز سنهده برکون اولدر. چونکه ثلث عشر یوم، یومنک اجزاسینک اوتوزدن برحزئیدر. یومنک اجزاسی «۱۴۴۰» ایدی، اوشبو مبلغنک اوتوزدن بر جزئی. «۴۸» در بس ثلث عشر یوم «۴۸» دقیقه ایکان اوتوز مرتبه «۴۸» یا که فرق سکن مرتبه اوتوز «۱۴۴۰» اولدر «۱۴۴۰» دقیقه برتولکدر. ایدی اوشبو بیانچهده سنه قمریه اوتوز سنهده برکره ۳۵۶ یوم اولدی. بس «سنه قمریه» «۳۵۵» یوم دن زیاده اولدقی یوقدر» دیو حکم جائز اولمیدر. مقصود حضرتنی تخطئه اولمایوب بیان واقعدر. الله اعلم.

حمزه ان سعید

اداره یه اشتراک

دارالعلمین دینی بولوب ملی هیئتده اولسه صادق، مراد حضرتلر طرفدار میز. لیکن مع التأسف اول امتناع ذاتی رتبه سندهدر. آنکا هیچ وقت اعضا صادق، مراد، صابر، حضرتلر بوله حق یوق. چونکه اعضا صابلاوچیلر مدرس و امام لرمی؟ ثلله الیگی منفور عنه جدید لرمی؟ مدرس لر اولسون کمئی صابلازلر؟ البته شول یاشل قویروغی بوله حق لر. شاهد عدالم یوبیلر جمعیتیدر. آسترخان آخوندی،

چیلایی آخوندی، عبدالحق حضرت کبیری دارالمعلمین
نی سویمیان لرمز نه سویلادیلر؟ ونه کبیری مخالفت
اظهار ایتدیلر؟ بر صابر حضرت ایله محمودی، منک
بلاء برله سویلایلریند، التفات شویله تورسون، ایتان
دور- دانتوب سزغرغان مالای چق لرنی کم تاءدیب
و کم نیی ایتدی؟

جمعیت که رئیس، کامتیت رئیس کفایه ایتدی
دگلمی؟ بونلر هر قایوسی متدین، متشرع لرنی تقریر
واستهزأ دگلده نه در؟ شول کبیری جمعیت لرگا کیم لر
کریک ایدی؟ ۳۰-۴۰ سنه تدریسله مشخول، شاکر د
حالیته معاینه ایدوچی مسافه بعینه دن کیلوچی مدرس
لرمی؟ ناله سکران مثابه سنده اولمش در بلوغه
ایرشمیان مالای لرمی ایدی؟ دیماک بزم مدرس
لریزه هر وقت یوقدن قورقوب تاریلکه توتوچیلر
در- ایمش! مفتی حضرتک وحسن عطاء قاضی ذک
مرضی لریده مخالفتده اوله مز- اولنسون شاکر دلریمز
امتحان سز قایتماز- قارت اوچیتل لر دیه شتم و سب
ایتمش موسی نی بتون اسلام علمای عتاب و ملامت
ایتدکده سکوت ایدن قاضی لرمز، فکر صحیح
و وجدان صاحب لری دگل می؟ سز کبیری حضرت لرمز
دن انتقام آسونلر- فاضل محترم صادق حضرت برله
مطهر حضرت آراسنده اولمش منازعه وقارعه
لرده وللناس مذاهب فیما یعشقون مضموننده سوزلر
اوتدی، فاضل کامل مراد لرمزی حضرت لرینده یتدی
فاضلان ایسه مدرسه عالیهلرنی ده دارالمعلمین ایله
تعدیل ایدهلر هییات!

شول عالیده بولمش پرواز فلسفه سی موسی
سفسطه سی درس کتابی اولی ردیهلری اولماز-
الیسگی منقور عنه پرواز موسی ترجمهلری اورننک
معتبر تفسیرلر بولنماز.

الی فعلیتده اولمش عالییه نه قدر علمای قرین
قاراسهلرده اوز بلنگانلریله عملده دگل لرمی؟
اداره محرمه، نیاتر، حجاب سزاق درست کافر
لر معقولر اعتقادنده اولمش لر شول اعتقادنی عین

استقامت عد ایتدیور لرمی؟ دیدکنده، تماما حقلی
ایدکنده، اسانا تحسین و قلبا تصدیقده من استقامت
حالا کالاعتقاددر.

درست جتیدالک که کوب لرمزک می- لانی دگل که بو
کبیری اعتقادی امورده بلنکه تیز لکنده حرف وینکل
لکن کتابت تعلیم ایدوب کوب سنه مدرسه ده
یازو بنمای قالغان لرمزنی تقریر و تعییب ایتدی لرینه
در- بو قدر سنه انکار ایدوچیلر تفریطچی لرمزدر،
بو حقه کیله چک، نومرک برسنده بر واقعه یی یازمق
اولوب تمام ایتدم. شاکر یولداشی.

فیلیه تون

(لیشون پراف)

مقصده دایر توری مقدمهلر تهید ایتوب (لوزنغ)
لر یازغاچ، نتیجه لر خصوصنده ایدوچی مصاحبه:
خواجه افندی اوزینک اوینده (خانه سنده) آلدینه
آلغان مقصدلری دایر سنده خیالانلب اولطرغانده؛
کینه تدن: شلدر... ایتوب بر زوانوق ویرلدی.
خدمتچی بالا آشغب آشغب ایشکنی آچقان ایدی،
هر وقت کیلوب یوری تورغان کشی بولغاچ: «ایده
رحیم ایدگز» دیه کیلوچی نک کروین اوتنوب ضهنا
بولسه ده خواجه نک اویده ایدکن بلدردی. شونک
اوچون کیلوچی که خواجه اویده می؟ دیب صورار غه ده
حاجت قالمغان ایدی. کیلوچی کرگاچه: «اسانه می
صاومی» دیب خواجه غه سویلی تورغان و آندن
صوری تورغان فکر لرینک کوبلگی سبیلای سلامنی ده
بر یانغه قویب بر قوللابقنه کوروشروب خواجه غه
قارش اولطوردی.

خواجه: صوک نی حاللر بار- خلقده نی بار؟
کیلوچی - خدایغه شکر ئلی بخشی خبر لر ایشدوب
بوریهز، یازولرگز بخشی تاءثیر ایتنه (!).

خواجه - تو یسنت نیچک تائیر ایته - آوزغه
آلار می؟ ئله بتونلای خلافیمی؟
کیلوچی - آلار آلار. سینى... افندیگه قاراغانده
آلدهرق یوروتهلر. بزم تیره پروغریس لر آصوبنتی
مسلمانلردن باشلر سینى آری یباررگه واونکاررگه
بیک تایی لر.

خواجه - رحمت بو سوزگا بتونلای اچلرم
شادلاندى. بوسوزگه قاراغانده آنلر یاغندن ترقنالو
احتمالم یوق ایکان. لکن... (سوزین سویلاب
بترماسدن):

کیلوچی - خصوصاً صوگغی نومرلرده تاتارچه
بلوچی کیرک دیگان سوزلرگز خلقغه صوگ درجه
تائیر ایتکان آنداغیلرک تاتارچه بلماولری بتون
مسلماننک خصوصاً ایسکی طرفلرک یخشوق قلاغینه
توشکان و... (خواجه - اوزینک خدمتلرینک آلغه
باردیغنه شادلغیدن کیلوچی نک سوزینده سویلاب
بتررگه بیر ماینچه):

- آلاى ایسه بو یاقدن هیچ شبهه سز اش آلدہ...
کیلوچی - تاغی قایسی یاقدن آرتده دیمکچی
بولاسن؟

خواجه - افندم سیکنا چن سرمنى آچیم ایندی:
مین بیت سیاسی جهندن لیشون برافمن (حقوقی،
مسلوب).

کیلوچی - ئهم شـ ولایمى ای اش بو جهندن
شبهه لیرک ایکان شول، قایدہ اول قایچان بولدی؟
خواجه - اول ۶ ئچی یلارده بزنک پارتیه قزل
فلاقلر کوتارب یورگاندہ مین قزانده وقت بولغان
ایدی.

کیلوچی - آلاى ایکان... (دیبه صوزوب
اویلابراق تورغاچ) ضرری یوق بونده ئلی آنی
بلوچی - یوق. اول تگنده گنده در بیت؟

خواجه - شولاین شولایده بلنماسه یکان؟
کیلوچی - یوق بر نیده بولماس بو حقدہ شلت
ایتمه! بولاغنه.

خواجه - بارغاچقنه بلسه لر بیک اویات بولماتسه
یارار ایدی.

کیلوچی - بلماس لر. بلسه لر قایتورسن. سیکنا
حاضر گیسى دورغ حاضر گیسى ظور اینتریس، آنک
آقچه سندن قطع نظر اسمیده بر فخر.

خواجه - خیر اول جهتی بار. منه بیت دیپونات
بولوب اولگان لرنى موسى نینداین ایتوب روحلری
شادلانورلق ایتوب آنارنک اسملرینک علمینده
بولوبن یازدی:

کیلوچی - ای مین اول حقدہ یازلغاننى برکشیکه
اوقغان ایدم. لکن اول: «قایدہ آنلرغه علمین» دی.
فچارلرنک اسمى سچین گه یازلادی. اول آنارنک
روحلرینک موسى جنتنده بولوی آنلرغه برده شان
توگلدی. آندہ چاپاتالی چواشلر و موقشی لرده
بوله دی.

خواجه - ای هر کم اوز فیکرنده حر، آنسن،
مین اوزمده یخشى بلهم. موسى اول خصوصده
آرتغراق یبارا ایدی.

بر وقت قیاش توتولونیده ئله نیندی کشیلرک
تولوبینه نسبت بیروب، «قیاش توتولوی شونلرک
واقعه سی سببلی بولدی» دیب یازغان ایدی. انا
شونمسینده مین برده راضی بولماغان ایدم حتی اول
حقدہ... افندیگه ده ایتکان ایدم. (دیبه بر قدر
اویلانغاچ) قویچی زنهار بومسئله توروب تورسن!
ئلی خصوصی مسئله مز نیشلر ایکان صوگ؟

کیلوچی - مین بولور دیب اویلیم سینک لیشون
پرافلغ نک آگا، بو اورنده ضرری بولماسدیب
ظن ایدم.

خواجه - زنهار شول حقدہ طرشه کورگز؟
کیلوچی - یارار باش اوستی تیک تگیلرنی گنه
اوزیکنا قاراتورغه طرش... .

شوندن صوگ ایکنچی مضاحبه تمام اولهرق کیلوچی
ایشکدن چغوب آنک لیشون پرافلغی حقدہ تورلی
ملاحظه و دقتلر یوروتورگه کیرک! دیب باشن بر

يافقه چالشايته ايرى ايرى اطلاب يولينه كيمته.

زارى

تنقيد كه تنقيدنى رد

اوشبو سنه ٣ نجي رمضان شريفده چقمش ٣١ نجي عدددين و معيشت ژورنالنده بريخشي بللمى خلفه: الله عدالتى نام رساله حقنده بر ذاتك مقاله سمين تنقيد ايدوب يازغان مقاله سينه كوزم توشدى لکن بور ساله همتك ٢٢ نجي عدددين و معيشت ژورنالى بزده تابلمدى ايسه ده، مذکور خلفه ننگ مقاله سى صدرنده سرد ايتمش تقريرندن آنكلاشدرغنه بنائنه شرعينك ورودينه مباشريننگ بولوب اونوى حاجت اولوب، يالغز امكان اقدام كفايت ايتمه (!) صاحب مقاله ولا تقر باهنه الشجرة آية كريمه سى حقنده نه ديه چك قبل از ورود نهى آدم و حوا عليه السلام شجره معهوده دن آشاشدرغان بولولرى چغه توكلمو؟ خير مونداده آگا ايتور كه يول بار آشاشدرولرى چقمى لکن شجره معهوده تير هسنگ بورولرى چغه شوننگ ايچون ولا تقر باهنه الشجرة خطاب نهى سى كيلمشدر. ايهدى شجره كه يقين اولماولق عبارة نص. ولا تقر با نظمى ننگ ولا تاءكلا كه دلالتى دلالة نص اولور. يعنى هر ايكونكز شو شجره كه يقين طولاشماگز هنده آندن ييمكزده ديمك اولور. لکن حوا آنامز يقين واردى هم آشادى. بنائ عليه ايكى قات عاصيه اولمش اولدى. لکن آنامز آدم عليه السلام ياقين وارمدى. لکن حواغه شفقت و محبتندن نى كورساکده بر گاکوره مزديه تناول قبلدى بس آدم عليه السلام برقات كناهلى اولدى. هر ايكيسينك عفو كه صبوغه يول بار. چونكه نهى صريح اكلده دكل ايدى، نهى قربانندن ايدى. حوا آنامز كده فوتلويينه يول بار. چونكه آننگ شجره معهوده دن تناولى، خرص نفسندن دكل ايدى. بلكه اولمدن غايت فورقونندن چاره اميديله السكى هنده اول يالغز اوزى گنه

شجره، يه يقين اشوب تناول ايتدى. معاتابس لرى اولمدى. مع ذلك ذوالكبير يا حضرتى آدم و حوايه محبت ايتنه ايدى غيرته كاوب خطاب عتاب ايل مو اخذ و تحجيل ايدى عاقبة الامر غفور رحيم اسمينه مظهر اولديلر. صورة عصيان صدورى حسبللى دائمه اضرعه وتواضعده تعييش ايتديلر رضى الله عنهما. ينه صاحب مقاله ننگ مقاله سنده مذکور ايدى. هيئت جديده اربابى عندنده سماء جسم توكل فضاء غير متناهى ديب بوگا دليل ارباب فن ننگ اجماع لرى و ارباب ديمش ايدى قبائليت شعري بو خصوصده اجماع لرينه اربابى نرسه متقدمين، مسلكينه خلافتك مو؟ يا كه اجماعدن مراد توافق آر اهل رصدمو؟ البته برسى بولولغنه كرك. بو خصوصده ادار اننگ سكوتى، صاحب مقاله ننگ مقاله سن ترجيح ايچونده، هنده ارباب هيئت جديده زعلمرين تصويب ايچونده اولمز احتمال ارباب فن سمعيات ايله اوغراشما زلر. زيرا بونلر ك ماخذ علملرى حسياتدر سمعيات دكلدر سمعياتنى قبول ايدنلر ايچن، ن تحصيل حاصلدر ديمكدن اولور. لکن بز بو خصوصده فى الجملة سوز قصر مق اولامز. برنچه استكشاف ايچون هنده عوام مسلمينى قصد همايه ايچون. تاكه آنلر ك ضعيف فلبلرينه ترازل كيلوب باشقه مشكوة نبوتدن مقتبس اخبار صحابه اردن مستفاد سمعياتلره التفات ايتماولرينه باعث اولميه. يا كى تولكى قولغه السكى ديب اونگن وصولن قارامى ايسكى فلاچيننى كوتاروب برر كه آشقماسلر. لکن بز سماننگ جسمين اثباتقه شروعردن قبل معلوماتنى تقسيم ايتلمو اولدى. موننگ صونكنده موجوداتنى تقسيم ايدرز، بس ايتور مز: معلومات اوچ قسمكه منقسم ومنمخصر در كه: واجب، و محال. و ممكن، دن عبارتدر. فالواجب هو الذى لا يتصور عدمه اصلا هو الواجب تعالى و المحال هو الذى لا يتصور وجوده عقلا ك يكون الشى قائما وقاعدا معا و الممكن هو الذى يجوز ان يوجد ويجوز ان لا يوجد كالعقل الاول والنفس الكلية. فنشرع الى تقسيم الموجودات بحيث

یعم کل موجود فنقول الموجودات تنقسم الی قسمین متحیز و غیر متحیز و لناخذ المتحیز و نقول والمتحیز ینقسم الی مفرد والی غیر مفرد وهو المركب فالمفرد ینسب الی جوهر او غیر المفرد ینسب الی جسم ثم نأخذ غیر المتحیز و نقسم الی قسمین الی قائم بنفسه والی قائم بغيره و لناخذ القائم بنفسه غیر المتحیز و نقول لا یخا و غیر المتحیز القائم بنفسه ان ینکون یجب له الوجود او لا یجب له الوجود فان یجب له الوجود فلا یخ اما ان یجب له الوجود بذاته او بغيره فان یجب له الوجود بذاته فهی الله فان لم یجب له الوجود بذاته او بغيره ووجب له الوجود فهی العقول فی مذهب الحکما و فیها خلاف بیننا فاننا لانثبتها علی ما اثبتوها و لذا لا نحتاج فی هذا الباب الی الکلام معین فیها ثم نأخذ غیر المتحیز الذی لا یقوم بنفسه و نقول لا یخ اما ان یجب له الوجود او لا یجب فان یجب له الوجود فهو صفات الله تعالی من علمه و قدرته و ارادته و جمیع صفاته و ان لم یجب له الوجود فذلك هو العرض و ما ثمه موجود یعقل زایداً علی ما ذکرناه ترجمه سی حاجتک دگل ظاهر در. بس ایمی ذات البروج ایله مرصوف سبع طباق اولان سما بو تقسیمده موجود و متحیز قسمینه داخل اولوب مفرد اولسه جوهر، مرکب اولسه جسم اولوب کورئدی. فی الجملة فنلرینه تطبیق استهسک ایتورمز: هر سما بروج لرینک شمسدن مستفاد مختلف انواری ایله متکیف و متلون اولدقلر نین لسان شرعده قای بری آلتونندان قای بری کهوشدن و قای بری فورچدن و تیهوردن و غیر یلردن دیه تعبیر اولنمش اولور. لیکن رصد ایله کورلمگان هر شینی یوق دیه حکم ایدلمز. الحالة موجود اولان جنت و جهنمی لوح و قلمی کرسی و عرش اعظمی و آنده موجود اولان ارواح علویه نی رصد ایله کوروب بولمز. وینه قرآن کریمده هر اورنده خلق السموات و الارض کیلب، جعل السموات و الارض نظمی کاهمشدر.

بس مادهدن مغاوقه اولانه خاق عبارسی مادهسز

اولانه جعل ایله تعبیر نندن سهواتی عنصریه دن اولوی فهلمنسه کر کدر. بس سهوات عنصریه در و آنک متکونه اولان ملائکه هم عنصریوندر شونلقدن آنلره خرق و التیام و فنا تطرق ایدر. اما عناصر و سهوات سبعک فوقنده اولان ارواح علویه طبیعیوندر لر. ازین جهت آنلره خرق و التیام تطرق ایتمز مذهب صوفیه و اهل شرعدن و حکما اسلامیونندن و قدما اشراقیونندن جمع غفیر بونک اوزرینه در دیه فصوص الحکم شرحنده مذکور در. همک سمأنک جسمیتن عقلا قیاس اقترا نی ایله مو اثبات ممکندر. مثلا ایتورمز السماء جسم لانه ذات الا نشقاق و ما هوشائه كذلك جسم فالسما جسم، اگر بفرض سما جسم یا که جوهر اولمای فقط ارباب فننک رایبلر نچه بر و جینک وصف انتزاعی سی اولان دائره فوقیتدن عباره اولسه و سع کرسیه السموات و الارض دیه تمسحه حاصل اولمز ایدی. والله اعلم، ایمی کلام غیر متناهی فضایه بو چون تام. ثلله بو خصوص علم الکرک لب بسته اولو. لر نندن اجماع لرینک انعقادی درست می؟ خرق اجماع بولماسن دیه سکوت ایتلر می؟ بزم بلومزده فضاء عبارتی تفنن ایچون درست اولسه ده، آخرینه غیر متناهی قیدین قوشولرین قبول ایتسه سوز کیلمی. ایمی فضاء غیر متناه دیه حکمدن ثبوت الشیء للشیء فرغ ثبوت المثبت له قاعدهسی ایله فضاءنک شیء ثابت بولوی چغوب معوی نک سطح ظاهری سنه مماس حاوی نک سطح باطنندن عبارت مکاندر مثلا بر ملانک اوینه بر کهسه فطره سینه یارطی میشاک بغدادی کورتوب قویدی. مونه بو مثالده میشاکده بغدادی جسمدر میشاکی نک بغدادینی قابلاب بتوب طورغان ایچ طرفی بغدا یغه مکاندر حیزدر میشاکنی مم حاوی هوادر. جسم بولغان هوانی حاوی ملانک اویدر الی غیر ذلك حتی الی العرش ایمی میشاکنی بر چبق تیهمر ایله اوتسکاروب آر قلیسن بویین اولچاساک کوبهی بولغانن بلمز بوسی بعد مادی اولور. متهکنندن مکان آر تفته کییده بولماسه

معیار کبی اولور مکان غیر متناهی اولسه اجسام غیر متناهی اولور. مونه بوسن عقل قبول ایتہسی کیلمی اگر مکان متمکندن زاید اولسه میسناک بغدادین آرتق اولغانی کبی آرتقی فراغ مووم اوورینه ایتورمز جسم مکانگه محتاجدر چونکه جسم متحیزدر جوهر مجرد دگلدر. اما مکانک جسمدن باشقه قیامی درستدر. ایدی جسم گا مکان ظرف کبی اولسه متمکندن مکان زاید اولور استشهاد بوسنکدر. بو متناهیمودر یا که غیر متناهی مودر اگر غیر متناهی اولسه ترجیح بلامر جح لازمدر. حیز متساوی الاقدام اولغان ایچون نچون بو توش مالی؟ اول توش نچوک مالی دگل؟ اگر فضا هیولی دن عبارت اولسه هیولی ده جسمدن جزء اولغان ایچون جسم متناهی اولسه هیولی ده متناهی اولور. چونکه هیولی صورته محتاجدر وجودنده، صورته محتاجدر هیولی غه قیامتک اگر فضا لاشی دن عبارت اولسه بوده یارامیدر. چونکه لاشی متناهر لک و غیر متناهی لک ایلہ صفت لانماز. بس سما جسم توکل فضا غیر متناهی دیه دعوالری اجماعلرندن؛ بشقه عقله یا که نقله مستند دلیل لری اولسه تحکم دینلور. چونکه خلافته دلیل قایمدر. دلیل عقلی خود لزوم التسه الباطل شرعی دلیل ایسه (وکل شیء خلقناه بقدر والله بکل شیء محیط) الله تعالی هر شینی علی وجه الاحاطه عالم اولسه فصاده محاط وممدد اولور نیندای بر شی وارددره الله تعالی نك علمى انى اور اطوب المایه بس ورا عالم امام ماتریدی مشربنه موافق لاخلالو لاملاءدیه لودر یا که صوفیه رأینچه اشبوو عالم امکانک وراسی لا امکان در، لا امکان ایسه وجودکه مساو- بدرکه عالم الملکوت والجبوت در. والمدعی تناهی عالم امکاندر.

الوغ آفاده ابو الواصل

تحسین

رمضان شریفده علنا اشاب یوروچیلر نی منع وزجر حقنده اور نبوارغ شهری حضر تلمرینک توتقان یوللمرینی موافق حقیقت تابوب عن صمیم القلب آنلر غه تحسین و آفرین اوقدم. حق تعالی حضرت قی اطراف شتی علماسنده بو کبی حمیت اسلامیه ده غیره وثبات نصیب ایلسون ایدی دیه دعا وتضرعده بولندم. امام یولداشی.

تورلی خبر لری

انا لله وانا الیه راجعون- برسکی اویازی کوبیاز ژولصی کوبیاز قریه سی نك ۳ نچی مسجد نك امامی علی اصغر توفی غافل جناب لری نك وفاتی حقنده ع-ق کوبیازی افندی خبر بیره.

جناب لری فقط ۳۵ یاشلر نده اوله رق علم دوستی ومعارف محبی اولمشدر. الله بحر رحمته غرق ایتسون! یانغین- شولوق کشی نك خبر بیرونه کوره مذکور قریه ده بوسنه باشقردار نك بیک ضور اور مانلری یانمشدر. هر کون یانغین سونددرگه مگلاب اهالی اجتهاد ایتسه لرده بولدر آلهغان لری.

اورمان اچنده اولان پچان کبان و اوطن لری بتونلای اورمان ایلان برابر یانوب بتکان.

اوقا- تبلیغرام خبر لری نه کوره اوفانک بر نچی کوریه ومسلمانلر- (ایز بیر اتلار) ویهور شقلاقه شهر اوپر اواسنده چلیمن صابر جان افندی بسیمه وفنی تعیین ایتکانلر. بو کشی مفتی حضرت نك کیاوی ایکان.

قزان - قزانده بر نچی قوریه اسمندن مسلمانلر ایز بیر اتلنی کامتیت اعضا قنه توبندگی کشیلر نی صایلا-

خانان: محمد جان سیداشف، عالمجان حضرت علییف،
 شاگردان طاهر ف، بدرالدین آپانایف، علیم علییف،
 عارف صالحف، شونلر آراسندن ویدور شقلقه
 کاندیدات ایتوب کوب طاوش ایلان محمد
 جان سیداشفی آگیا کاندیدات، ایتوب بدرالدین
 آپانایفی صایلاغانلر.

قتل نفس - سیمه پولاطنک امام و مدرس لردن
 اولان فضل اعظم مناسبی اوزین اوزی اوتوردگی
 «وقت» جریده سینه کیلگان تیغرام خبرنده
 کورادی.
 درست بولسه مسلمانلر اوچون (اولوی دگل)
 قتل نفس ایدوی ظور تاعسقدر. خصوصا قسطعی
 حرمین آگلاوچیلردن بو اشنگ صدوری عقل شا-
 شد راق اشلردندر.

تاغییف - تاغییفنک ترکیه گه کیتو خبری جریده
 لرده کورولب اوتکان نومرلرنک برسند بزده
 یازغان ایدک تاغییبی جنابلری شول خبرنی «اوپورو
 راسسی» غز ته سینه یازوب تکذیب ایته. سودتلاسه
 نی حکم ایتسون مین کیته چک دگلمن، وطنده تورام
 وطنده اولهم، ملتیمه هنوز فایدلر ایتار گه طرشا-
 چقمن دی.

موبیلز اتسیه - پادشاه حضرت تمزنک فرمائی ایلان
 بو سنه سنتابر آینده مملکتنک بعض یرلرنده
 عسکرلر گه فرمان بویله موبیلز اتسیه اعلان ایدلر:
 بو سنه سنتابرده مملکتنک بعض یرلرنده
 تجر به اوچون موبیلز اتسیه یاصارغه قرار بیلر لوب
 مذکور او یازداردا گیز پاصنویلری بز حقیقی خدمتکه
 چافرامز: وارشاو. قوویل او یازلرنده، عوما لومرا
 گوهر ناسنده، مسکاولودز ناوار ادم، پتر افوف،
 پلوتسکی، قونسکی آپوچین، رادوم او یازلرنده
 بو توغریده صوغش منسترینه تیوش امر لرنی بیر دک»

شونک اصلنده پادشا حضرتلرنک اوز امضاسی وار.

خارجی خبرلر

ترکیه خبرلری.

سلطان امری ایلان تور کیده دهومی موبیلز اتسیه
 اعلان ایدلگان.

اهالی آراسنده تورلی حرکت تورلی فکر، فر-
 قه لره منسوب بر طاقم خلق آراسنده نزاعلرده یوق
 توگل. ادرنه اطرافنده، بلغاریه چینگنده بک کوب تورک
 عسکرلری کورنگاچ بو حالدن شبه لنب بلغاریه ده
 موبیلز اتسیه اعلان ایتکان خبرلری کورادی.

بونلردن قالشمی قار اطاغ حکومتی نک موبیلز اتسیه
 اعلان ایدوی ژیانهدن طارالغان خبرلرده کورادی.
 بو خبرلر بتون یاروپا دولتلرینه یلدرم کبی
 کورنه لر. سیاست اهللری بالقانده ظور صوغش لر
 بولور دیب ظن ایدلر.

اگر حقیقه ده، بالقاند، شوشندی چوالشیر چقسه
 تورکیه اوچون بوند، تاعسقلی حاللرنک ظهور ایدوی
 شبه سز دیلر.

ذاتا بعضیلری بو حرکتنک ترکیه نی بالقان دن
 قوو اوچون باشلاننده اقرار ایدلر.

فقط ترکیه بو خبرلرنک برسینده قاوشامی اول
 همان اوز حقوقن حمایه ایده اوزینه کیلگانده کشی
 حقن یبارمی اوز حقند، آشات، اسقه طرشه.

ترکیه و ایتالیا محاربه سی.

ترکیه و ایتالیا محاربه سی باشلانغانغه ۱۵ نچی
 سنتابرده تمام بریل بولب اوتدی. صوغش دن ترکیه
 نک ضررلری آرتق بولماسه ده ایتالیا نک ضرری آز
 توگل. ایتالیا حکومتی شول بریل صوغش مدتنده
 دورت یوز آلتی میلیون صوم راسخود توتقان.

شونك بر ابرنده باری بر طرابلس نی اوزینکی
 ایتوب اعلان ایتکان. باشقه آنغان آطه لر ایسه آکا
 مشقت دن باشقه فایده نی موجب بولمدنی ایتالمان لرنك
 اوزلرینك اقرار ندوق بئندی. یل مدتند ایتالمان نك
 غلبه قازانه آماوی بتون ایتالمان حکومتی اهلینه سو
 تائیر ایتکان. ایتالیا اهلیمی صوغش باشنده اولغان
 حربی مینیمستر لر که تورلی خطلر کوندرالر. عمومی
 خلق جیولشی بولغان اورنلرغه یازولر تاراته لر.
 یازولر نده: «بزم شو قدر قوه عسکر یه مز بوله توروب
 بر یل مدتند تر کیننی طرابلس دن سوره آماومز
 بز که (بتون ریم حکومتینه) طور اویات» دیلر.

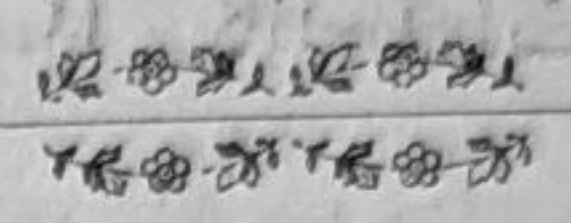
شول حرکت لر نتیجه سی بولورغه کیرک ایتالیا
 حکومتی، ترکیه حکومتینه اگر صلح مذاکره لری
 یاقن آراده بزم فایده مزغه حل ایدلماسه و قطعی
 نتیجه لر بیر ماسه سوداغی عسکر لر مزی ترکیه
 صولرینه تاراتوب یاقن ده کورنگان همه اورنلرغه
 هجوم ایدار که امر ایتامز دیگان.

لکن ترکیه عسکری و عربلر هنوز اوزاشلرنده
 دوام ایده لر. کرک طرابلس کرک بنغازیده بولسن
 برد: نیک یاتمیلر. ایتالیانی شول حرکت لری سیه سده
 مذکور راسخودلرنی توتوغه مجبور ایتدکلری کیر،
 ۴۵ یاشلک صاداتلرینه قدر صوغش میدانینه کیتیرر گه ده
 مجبور ایتدی لر.

اون ایکی آی پنج سز روشک صوغش، هر کون که
 بر میلیون دن زیاده راسخود، بر یلغه ایکی اوچ
 مرتبه موبلیزاتسیه تاراتو، کده غلبه ایدکن آچق
 اثبات ایتسه لر کیرک.

ایران - ایران نك بوروبنی حکومت باشی محمد
 علی شاهنی یاگادن تحت که مندرر که تلاب روسیه
 حکومتینه مراجعت ایتکان لر.
 مراجعت ایتوچی شونداغی علمالر و باشقه، مملکت
 نك طنچاغینه محتاج کشیلر در.

بلغاریه - تیلاجر ام خبر لر یینه کوره بلغاریه نك
 ۵۵ و اغون صوغش قور اللری یاگادن ترکیه حکومتی
 طرفندن قواغه آلنوب بلغاریه غه اوتکار له اینچه
 تور لر ایتکان.

اورنبورغ خبری

یاشما کتب خانه

اورنبورغده «بلک» اسمنده یاگادن بر کتبخانه
 آچلدی بونی آچوچی بر نچه کشیلر ایلان بر ابر
 اولده حسین حسینف مغازنده توروب تجسربه
 کورگان محمود مرجانیدر.

بو کشی کتاب صاتو و کتاب باصدرو و نیندای
 اورنغه نیندای کتابلر کیرک ایدکن بلو ایلان بر
 قدر شهرت قازانغان کشیدر.

مقصدی اسکیلک یاگالقدن قطع نظر ایلان کرک
 نینداین بولسون کتاب صاتو و کتابچیلق اشن آله
 یبارودر. شونک اوچون بو «بلک» ده بایتاق غنه
 تورلی کتابلر بولورغه تیوشدر.

محرری فیض خان داودف.
 ناشری محمدولی بن عبدالغنی حسینف.

Издатель Мухамедвалій Хусаиновъ.
 Редакторъ Фаизханъ Даутовъ.

Типографія журнала „Динъ ва Мағишеть“
 въ Оренбургъ.